

Denumire oficială	SPIRU HARET
Categorie	Statuie
Localizare	44°26'06.5"N 26°06'05.5"E
	Piața Universității
	Piață
Edificare	Ion Jalea
	Sculptor
Anul realizării	
Anul amplasării	10 iunie 1935/ 2012
Anul reabilitării	
Cod LMI	B-III-m-A-20060
Cod DGAPMFP	3002
Tip de proprietate	Disp. Primar General nr. 1685/1999
Stare de conservare	stare bună; depuneri de praf și smog

Descriere tehnică

Dimensiuni: statuie: 2,50 m; soclu: h=3,69 m; 4 trepte: h=0,83 (0,30+0,18+0,18+0,17)

Material: statuie: marmură de Carrara; soclu: piatră de Muscel

Observații: inițial, lucrarea a fost propusă lui C. Brâncuși, dar proiectul său, o fântână Spiru Haret, nu a fost apreciat (conf. Paul Anghel, „Arhiva Sentimentală”, EPL, 1968).

Ambientale

Iluminat: 8 proiectoare încastate (2 față, 2 spate, 2 dreapta, 2 stânga) + 3 proiectoare pe stâlpi de iluminat public

Istoric/poveste

Statuia lui Spiru Haret din București, executată de Ion Jalea din marmură de Carrara, a fost dezvelită în 1935, cu prilejul primei ediții a Lunii Bucureștilor, fiind amplasată în Piața Universității, vizavi de clădirea Palatului Universității. Matematicianul și academicianul Spiru Haret (1851-1912) a fost reformatorul învățământului românesc la granița dintre secolele XIX și XX. Ion Jalea îl reprezintă sobru, gânditor și cu privirea ațintită înainte.

Ion Jalea, după ce absolvă în 1908 Școala de Arte și Meserii, urmează studiile Academiei de Arte Frumoase din București, avându-i profesori pe sculptorii Frederik Storck și Dimitrie Paciurea. Își desăvârșește formația artistică la Paris, la Academia Julian, în atelierul lui Antoine Bourdelle. Obține Marele Premiu al Expozițiilor Internaționale de la Paris (1937) și de la Barcelona, Premiul național pentru sculptură (1941), Premiul de Stat (1957) și, în același an, titlul de Artist al Poporului. Din 1956 a funcționat ca președinte activ al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Sculptorul Ion Jalea este autor a numeroase monumente, statui, busturi, reliefuri și compoziții alegorice. La baza viziunii lui stă cultul pentru formă ca rezultat al observării realității - în special a figurii umane - și tendința încorporării unor morfologii fantastice evocatoare ale mitologiei antice. Sculpturile sale au un sens idealizant, autorul vizând în permanență glorificarea unor fapte sau personalități semnificative din experiența istorică. În compozițiile sale, fie ele monumente sau reliefuri, Ion Jalea urmează legile clasice ale echilibrului, ale raporturilor armonice între părți, ale dozajului elementelor dinamice - gesturi, diagonale ascendente sau descendente - într-un ansamblu coerent și static.

Statuia lui Spiru Haret este ultima adăugată platoului din fața Universității bucureștene. Amplasarea s-a realizat cu ocazia lucrărilor de înfrumusețare a Capitalei, prilejuite de prima ediție a manifestării cultural-turistice complexe "Luna Bucureștilor", organizată de Primăria Capitalei.

Armeanul născut la Iași în 1851 (cu doi ani înainte de izbucnirea Războiului Crimeii), ai cărui părinți (Costache, de profesie judecător și Smaranda) se stabilesc în nordul Moldovei, va urma primele clase de școală la Dorohoi, urmând, ca bursier, cursurile Liceului "Sf. Sava", pentru ca apoi să aleagă ca studii superioare domeniul real, absolvind Facultatea de Științe a Universității București și, în final, să-și ia doctoratul la celebra Sorbona pariziană, cu teza „Despre invariabilitatea marilor axe ale orbitelor planetare”, aceasta constituind un eveniment științific care l-a consacrat ca unul dintre pionierii științelor astronomice. Întors în țară, are parte de o carieră prodigioasă de cadru didactic în cadrul facultății bucureștene pe care o absolvise dar și la Școala de Ofițeri de Artilerie și Geniu și la viitoarea Politehnică bucureșteană, pe atunci Școala de Poduri și Șosele, predând mecanica rațională, algebra, geometria analitică și geografia descriptivă. Recunoașterea sa oficială vine în anul 1892 când Haret este ales membru al Academiei Române.

Pe de altă parte, ca om politic, membru al Partidului Liberal, este numit în mai multe funcții legate de învățământ și activitățile didactice, ocupând, în cele din urmă, funcția de ministru timp de trei guverne (între 1897–1899, 1901–1904 și 1907–1910). În această ultimă calitate a reformat educația românească, restructurând fundamental învățământul secundar și superior, înființând secțiunile claselor V–VIII (clasică, modernă și reală), instituind certificatul de absolvire (bacalaureatul), statuând înființarea învățământului profesional prin propunerea unei legi dedicate, cu planuri de instrucții și statute speciale pentru școlile de artă și meserii, liceele militare și seminarele teologice și transformând învățământul primar reorganizând școlile normale, introducând totodată în programă lucrările practice agricole, considerând că „învățătorul să fie sătean el însuși și prin urmare să păstreze iubirea pământului și deprinderea de a-l lucra”. Tot Haret este cel care a înființat „Biblioteca pedagogică”, a făcut demersuri repetate pentru creșterea numărului de localuri de școală (în timpul mandatelor sale au fost construite 1980 de clădiri în toată țara), a înființat pentru prima dată în România grădinițele de copii preșcolari și, în același timp, a creat o rețea de cămine școlare și cantine pentru copii săraci, înființând și turismul școlar (prin înființarea taberelor școlare).

Deși de dimensiuni colosale, asemănătoare celorlalte statui de pe platoul din fața Universității, statuia lui Spiru Haret se remarcă printr-o măreție reținută a personajului, unde figura gravă a savantului este compensată de atitudinea firească a corpului său care denotă modestia marelui Spiru Haret.